

KLUCZ ODPOWIEDZI I OMÓWIENIE ZADAŃ

Język polski · klasa 5 · Dział 4: Przystanek historia · NOWE Słowa na start! (Nowa Era)

Łączna liczba punktów: 21 pkt. Proponowana skala ocen: 19-21 pkt — **bardzo dobry** | 16-18 pkt — **dobry** | 12-15 pkt — **dostateczny** | 8-11 pkt — **dopuszczający** | 0-7 pkt — **niedostateczny**.

Odpowiedzi do zadań zamkniętych

Zad.	1	2	3	4	5	8	11	12	13
Odp.	C	B	C	B	C	B	B	C	B

Szczegółowe omówienie zadań

Zadanie 1. (1 pkt) — C: Kraków

Tekst jednoznacznie wskazuje, że klasa 5b przyjechała do Krakowa. Na Wawelu słuchali legendy o Wandzie, a wieczorem Kacper czytał w pokoju hotelowym — co potwierdza, że wycieczka odbyła się poza miejscem zamieszkania.

Punktacja: 1 pkt — odpowiedź C.

Zadanie 2. (1 pkt) — B: Córka legendarnego Kraka

Marian Orłóń w legendzie przedstawia Wandę jako córkę legendarnego Kraka, założyciela Krakowa. Piastowi i Popielowi Wanda nie była spokrewniona, a króla Bolesława w tej legendzie nie ma.

Punktacja: 1 pkt — odpowiedź B.

Zadanie 3. (1 pkt) — C: Nie chciała wyjść za mąż za Rytygera

Według legendy Wanda wybrała śmierć, by nie oddawać ręki Rytygerowi, niemieckiemu księciu. Tytuł legendy wprost to wyraża. Pozostałe odpowiedzi nie mają oparcia w tekście.

Punktacja: 1 pkt — odpowiedź C.

Zadanie 4. (1 pkt) — B: żyć z nadzieją i wiarą w odrodzenie Polski

W tekście czytamy, że poeta prosił Zofię, by nie płakała za Polską, lecz żyła z nadzieją i wiarą w jej odrodzenie. To kwintesencja mesjanistycznego przesłania wiersza Słowackiego.

Punktacja: 1 pkt — odpowiedź B.

Zadanie 5. (1 pkt) — C: Im dalej był od ojczyzny, tym wyraźniej ją widział

Kacper formułuje tę myśl w ostatnim akapicie. Mickiewicz pisał eposy na emigracji — z tęsknoty i oddalenia rodził się tak dokładny obraz ojczyzny. Pozostałe opcje są sprzeczne z treścią tekstu.

Punktacja: 1 pkt — odpowiedź C.

Zadanie 6. (1 pkt) — P / F / P / F

- P** — tekst wprost podaje, że Kacper czytał *Pana Tadeusza* w pokoju hotelowym.
- F** — Marek udawał, że śpi, a nie słuchał uważnie.
- P** — tekst mówi o lipcowych dniach, więc wycieczka odbyła się w lipcu.
- F** — Marta szepnęła fragment wiersza Słowackiego *W pamiętniku Zofii Bobrówny*, nie *Pana Tadeusza*.

Punktacja: 1 pkt — wszystkie cztery odpowiedzi poprawne; 0 pkt — którakolwiek błędna.

Zadanie 7. (2 pkt) — odpowiedź otwarta

Przykładowa odpowiedź wzorcowa: Wszystkie trzy utwory łączy temat ojczyzny i miłości do Polski. Legenda o Wandzie pokazuje, że Polacy od wieków woleli śmierć od rezygnacji z niepodległości. Słowacki i Mickiewicz pisali na emigracji z tęsknoty za utraconym krajem, wyrażając wiarę w jego odrodzenie i chęć ocalenia pamięci o polskiej kulturze i tradycji.

Punktacja: 2 pkt — trafne wskazanie motywu patriotycznego + odniesienie do min. 2 tekstów, logiczne zdania.

1 pkt — częściowe wskazanie motywu lub brak odwołania do tekstów.

0 pkt — brak lub odpowiedź nieadekwatna.

Zadanie 8. (1 pkt) — B: nową książkę

Przymiotnik odpowiada na pytanie jaki? jaka? jakie? i określa rzeczownik. Nową (jaką?) książkę — to przymiotnik w bierniku lp. r. żeńskiego.

Szybko (A) to przysówek; słuchali (C) to czasownik; dwa (D) to liczebnik.

Punktacja: 1 pkt — odpowiedź B.

Zadanie 9. (3 pkt) — uzupełnianie tabeli

Poprawne uzupełnienia:

- Wiersz 1: **starego zamku** (dopełniacz lp. r. męskiego: jakiego?)
- Wiersz 2: **stara legenda** (mianownik lp. r. żeńskiego: jaka?)
- Wiersz 3: rodzaj **nijaki** (piękne miasto — jakie? — r. nijaki)

Punktacja: 3 pkt — wszystkie trzy pola; 2 pkt — dwa; 1 pkt — jedno; 0 pkt — brak.

Zadanie 10. (2 pkt) — słowotwórstwo przymiotników

- historia → **historyczny** (przyrostek -yczny)
- Polska → **polski** (przyrostek -ski)
- kamień → **kamienny** (przyrostek -ny z wydłużeniem nn)
- wełna → **wełniany** (przyrostek -iany)

Punktacja: 2 pkt — cztery poprawne formy; 1 pkt — dwie lub trzy; 0 pkt — mniej niż dwie.

Zadanie 11. (1 pkt) — B: ciekawy — ciekawszy — najciekawszy

Stopniowanie regularne: st. równy → wyższy (-szy / bardziej) → najwyższy (naj- + st. wyższy). Odpowiedź A zawiera błąd (starzejszy → poprawnie: starszy). C łączy dwa sposoby stopniowania jednocześnie. D tworzy formy nieistniejące (dobry stopniuje się nieregularnie: lepszy, najlepszy).

Punktacja: 1 pkt — odpowiedź B.

Zadanie 12. (1 pkt) — C: epopeja (epos narodowy)

Pan Tadeusz to epopeja — rozbudowany utwór epicki opisujący życie narodu w przełomowym momencie historycznym. W podtytule Mickiewicz podał: Historia szlachecka z roku 1811 i 1812 we dwunastu księgach wierszem. To najważniejszy epos w literaturze polskiej.

Punktacja: 1 pkt — odpowiedź C.

Zadanie 13. (1 pkt) — B: Poeta tworzył utwór, mieszkając poza granicami ojczyzny

Emigracja to pobyt poza granicami kraju, często z powodów politycznych. Słowacki, podobnie jak Mickiewicz, wyjechał z objętej zaborami Polski i tworzył we Francji. Termin ten nie oznacza pisania w obcym języku ani pisania w tajemnicy.

Punktacja: 1 pkt — odpowiedź B.

Zadanie 14. (2 pkt) — opis miejsca (komnata na Wawelu)

Kryteria oceny:

- dominuje statyczny obraz miejsca, nie opowiadanie o wydarzeniach
- co najmniej trzy przymiotniki (wymaga polecenie)
- objętość: 4-6 zdań
- poprawność językowa i ortograficzna

Przykładowa odpowiedź: Komnatę oświetlało ciepłe, żółtawe światło. Na kamiennych ścianach wisały stare, wyblakłe arras. Drewniany, rzeźbiony strop sięgał bardzo wysoko. Pod oknem stało masywne, ciemne biurko. W powietrzu unosił się delikatny zapach starości.

Punktacja: 2 pkt — opis spójny, ≥ 3 przymiotniki, właściwa objętość.

1 pkt — brakuje przymiotników lub objętość poniżej 4 zdań.

0 pkt — brak lub praca nie na temat.

Zadanie 15. (2 pkt) — krótka relacja z wycieczki szkolnej

Kryteria oceny:

- forma relacji (opis zdarzenia z perspektywy uczestnika)
- wymagane elementy: miejsce, data/czas, informacja i wrażenia
- objętość: 4-6 zdań
- poprawność językowa

Przykładowa odpowiedź: W październiku nasza klasa pojechała do Muzeum Powstania Warszawskiego. Obejrzałyśmy wystawę o bohaterach walczących w 1944 roku. Szczególnie poruszyły mnie nagrania wspomnień ocalałych. Dowiedziałam się, jak wielką odwagą wykazali się zwykli ludzie. Ta wycieczka była dla mnie ważnym przeżyciem.

Punktacja: 2 pkt — relacja pełna (wszystkie elementy), spójna, dobra objętość.

1 pkt — brakuje jednego lub dwóch elementów lub objętość zbyt mała.

0 pkt — brak relacji lub tekst nie na temat.